

ПУТНИЧКИ ПРОМЕТ

Ради правилног и једнообразног поступања овим објашњењем ближе указујемо на начин спровођења одговарајућег царинског поступка у путничком промету.

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Правни основ за спровођење царинског поступка у путничком промету заснива се на следећим прописима:

- Конвенција о привременом увозу („Сл. гласник РС-Међународни уговори“, 1/10)
- Царински закон („ Службени гласник бр. 95/18)
- Закон о спољнотрговинском пословању (Сл. гласник РС, бр. 36/09... 89/15-др. закон)
- Закон о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, број 84/04...4/19-зсклађени дин.изн.)
- Закон о ветеринарству („Сл.гласник РС“, бр.91/05...17/19 - др.закон)
- Закон о лековима и медицинским средствима („Сл.гласник РС“, бр.30/10... 105/17-др.закон)
- Закон о психоактивним контролисаним супстанцама („Сл.гласник РС“, бр.99/10 и 57/18)
- Закон о оружју и муницији (Сл. гласник РС, бр. 20/15 и 10/19)
- Закон о извозу и увозу наоружања и војне опреме (Сл. гласник РС, бр. 107/14)
- Закон о заштити природе (Сл. гласник РС, бр. 36/09...95/18-др. закон)
- Уредба о царинским поступцима и царинским формалностима („ Службени гласник бр. 39/19)
- Уредба о царинским повластицама (Службени гласник бр. 38/19)
- Уредба о посебним условима за вршење промета робе са Аутономном покрајином Косово и Метохија за време важења резолуције Савета безбедности ОУН број 1244
- Одлука о одређивању робе за чији увоз, извоз, односно транзит прописано прибављање одређених исправа (92/17...78/18)
- Правилник о начину и поступку остваривања пореских ослобођења код ПДВ са правом на одбитак претходног пореза („Сл. гласник РС“, број 120/12....16/19)
- Правилник о начину и условима за увоз малих количина биља, биљних производа и прописаних објеката и о одређивању малих количина за поједине врсте биља и биљних производа („Сл.гласник РС“, бр.48/11)
- Правилник о прекограничном промету и трговини заштићеним врстама ("Сл. гласник РС", бр. 99/09 и 6/14)
- Правилник о условима за некомерцијално кретање кућних љубимаца за које није потребно решење за увоз и транзит, као и о изгледу и садржини обрасца уверења (сертификата) за те пошиљке („Сл.гласник РС“, бр.20/19)

ДЕФИНИЦИЈЕ

У примени овог објашњења појмови имају следеће значење:

„путник“ у смислу чл. 2. став 1. тачка 35. Уредбе о царинским поступцима и царинским формалностима (у даљем тексту: Уредба) је свако физичко лице које:

- улази у царинско подручје Републике Србије привремено и нема боравиште у том подручју,
- или се враћа у царинско подручје Републике Србије у којем има боравиште, након што је привремено боравило изван тог подручја,
- или привремено напушта царинско подручје Републике Србије у којем има боравиште,
- или након привременог боравка напушта царинско подручје Републике Србије у којем нема боравиште.

Путницима при уносу робе не сматрају се лица (најчешће пешаци) који одлазе у међупростор на граничном прелазу (не улазе у царинско подручје друге земље) и враћају се са робом купљеном у продавницама које имају дозволу за рад у међупростору (ове продавнице намењене су куповини од стране путника који одлазе у иностранство). Наиме, напред наведено се у смислу важећих прописа не сматра путовањем у иностранство, сходно чему се и ова лица не могу сматрати путницима, па с тим у вези немају право увоза робе у складу са одредбама Закона о спољнотрговинском пословању.

„роба некомерцијалне природе“ у смислу чл. 2 ст.1. т.21. подтачка 2. Уредбе је: роба у личном пртљагу путника:

- ако је повременог карактера; и
- ако се састоји искључиво од робе за личну употребу путника или његове породице или од робе намењене за поклон, с тим да природа и количина те робе не сме бити таква да указује да се увози или извози из комерцијалних разлога;

Ради појашњења и правилног поступања царинског органа у поступку који спроводи у путничком промету, под појмом „лични пртљаг“ (који је у складу са прописима ослобођен од плаћања увозних дажбина) подразумевају се сви предмети (некомерцијалног карактера) које путник носи са собом, **а служе му док је на путовању**, нпр. одећа, обућа, разни технички уређаји, спортски реквизити, предмети за одржавање личне хигијене, лек за уобичајену терапију и други предмети за личну употребу. Количина ових предмета зависи од сврхе путовања, пола, занимања путника, годишњег доба и других околности у вези са конкретним путовањем. Као предмети личног пртљага сматрају се и: дуван и дувански производи – 50 цигарета, 25 цигарилоса (цигаре тежине до 3 г по комаду), 10 цигара, 50 г дувана за пушење или одговарајућа комбинација количине наведених дуванских производа; алкохол и алкохолна пића – дестилисана и жестока алкохолна пића са процентом алкохола

већим од 22%, неденатурисани етил алкохол са процентом алкохола од 80% и више (1 литар) или дестилисана и жестока алкохолна пића, аперитиви са основом у вину или алкохолом и слична пића са процентом алкохола не више од 22%, пенушава и ликерска вина (1 литар) или одговарајућа комбинација количине наведених пића и остало вино (1 литар); парфеми и тоалетне воде - парфеми до 50 мл или тоалетне воде до 25 мл (путници млађи од 18 година не могу уносити/износити алкохолна пића и дуванске производе).

"пртљаг" - сва роба која се превози било којим средствима у вези са путовањем физичког лица;

"ручни пртљаг" - пртљаг који физичко лице понесе са собом у кабину ваздухоплова и изнесе са собом из ње, у случају ваздушног саобраћаја;

"предати пртљаг" - пртљаг који је предат на полазном аеродрому, а није доступан физичком лицу за време лета нити, по потреби, за време преседања, у ваздушном саобраћају;

„**лични предмети**“ у смислу чл. 369. Уредбе, за које је прописано потпуно ослобођење од увозних дажбина у потупку привременог увоза, су сви предмети који су путнику потребни за личну употребу током путовања, узимајући у обзир све околности путовања, али искључујући робу увезену у комерцијалне сврхе.

ОСЛОБОЂЕЊЕ ОД ПЛАЋАЊА УВОЗНИХ ДАЖБИНА У ПУТНИЧКОМ ПРОМЕТУ

У складу са чл. 3. Уредбе о царинским повластицама, путници који долазе из иностранства ослобођени су од плаћања увозних дажбина (и царине и ПДВ), на предмете који служе њиховим личним потребама за време путовања (лични пртљаг), независно од тога да ли их носе са собом или су их дали на превоз возару. За лични пртљаг дат на превоз другим превозним средством, на захтев царинског органа корисник повластице по овом основу подноси одговарајући доказ да се ради о његовом личном пртљагу.

Напомена: Начин царинске контроле ручног и предатог пртљага путника у ваздушном саобраћају, као и пртљага у водном саобраћају, прописан је одредбама члана 44.-51. Уредбе.

Поред предмета личног пртљага, домаћи путници су ослобођени од плаћања увозних дажбина на предмете које уносе из иностранства, ако нису намењени препродаји, до укупне вредности од 100 евра, у динарској противвредности. Роба која није дељива није обухваћена овом повластицом. По предметном основу, а у складу са важећом регулативом, роба је ослобођена од плаћања и царине и ПДВ.

Пример: Уколико путник уноси телевизор чија вредност износи 500 евра, у динарској противвредности, не може се извршити подела вредности те робе, па да се на вредност до 100 евра, у динарској противвредности, роба ослободи од плаћања увозних дажбина, а да се увозне дажбине обрачунају и наплате на вредност робе од 400 евра, у динарској противвредности. У овом случају увозне дажбине плаћају се на целокупну вредност робе, тј. на вредност од 500 евра, у динарској противвредности.

Такође, не може се сабирати повластица више путника при увозу једног предмета.

Пример: Уколико пет путника у једном возилу тражи да за један телевизор, вредности 500 евра, у динарској противвредности, буду ослобођени од плаћања увозних дажбина, из разлога што свако од њих има право на царинску повластицу за робу коју поред личног пртљага уноси из иностранства до вредности од 100 евра, у динарској противвредности, поступак уз ослобођење од плаћања увозних дажбина не може се одобрити јер се повластица по овом основу односи на сваког путника појединачно, односно за робу коју сваки путник појединачно носи са собом. Сходно томе, у конкретном случају увозне дажбине наплатиће се на укупну вредност телевизора, тј. на вредност од 500 евра, у динарској противвредности (путнику који пријави тај телевизор царинском органу за спровођење царинског поступка).

ЦАРИЊЕЊЕ У ПУТНИЧКОМ ПРОМЕТУ

За робу некомерцијалне природе коју путници уносе у путничком промету, прописана је могућност усменог декларисања (чл. 210. Уредбе).

Напомињемо да у смислу чл. 218. Уредбе царински орган може од декларанта да захтева да поднесе декларацију у писаном облику ако сумња да декларантови усмени наводи нису исправни или потпуни.

У складу са чл. 264. Царинског закона и чл. 463. Уредбе, између осталог, роба намењена за коришћење у сопственом домаћинству коју физичка лица уносе у путничком промету, осим робе која је у складу са одредбама Царинског закона ослобођена од плаћања увозних дажбина, може да се царини уз примену јединствене стопе царине у висини од 10% (плус ПДВ), ако вредност исте не прелази 3.000 евра, у динарској противвредности.

Поступак царињења робе у путничком промету, уз примену јединствене стопе царине, спроводи се на граничном прелазу, без подношења царинске документације (тзв. „скраћени царински поступак“).

За робу која је оцарињена у тзв. „скраћеном поступку“ овлашћени царински службеник попуњава Обрачун дажбина (тзв. ЦПД), који садржи најмање следеће податке:

- опис робе који је довољно прецизан да би се омогућила идентификација робе;

- вредност на фактури или, ако није доступна, количина робе;
- износ царине и других дажбина;
- датум издавања обрачуна;
- назив органа који је издао обрачун.

Путник се изјашњава да ли је сагласан са налазом овлашћеног царинског службеника у погледу количине, врсте, каквоће робе и утврђене царинске вредности робе, као и у погледу износа увозних дажбина. Ако се путник сагласи са налазом овлашћеног царинског службеника, по извршеном плаћању увозних дажбина, овлашћени царински службеник предаће путнику оверени примерак Обрачуна дажбина и ставити му робу на располагање.

Уколико се путник не сагласи са налазом овлашћеног царинског службеника или не плати укупан износ увозних дажбина, дужан је да царинском органу поднесе декларацију за транзит робе до надлежне царинарнице код које ће се спровести редован царински поступак.

Такође, у складу са чл. 264. ст. 2. Царинског закона, путник може да захтева (за вредност робе која не прелази 3.000 евра, у динарској противвредности) да се роба (или део робе) царини по стопи прописаној Царинском тарифом, што у том случају подразумева спровођење редовног царинског поступка (подношење царинске декларације и окончање царинског поступка у надлежној царинарници).

Роба некомерцијалне природе коју путник уноси у путничком промету, а чија вредност прелази 3.000 евра, у динарској противвредности, увек се царини у редовном царинском поступку (подношењем писмене царинске декларације).

Дакле, полазећи од претходно изнетог, спровођење тзв. „скраћеног поступка“, представља смо поједностављену форму царинског поступка на граничном прелазу, у путничком промету, са циљем бржег окончања одређеног поступка над робом која се у складу са наведеном законском одредбом може царинити у таквом поступку, уз примену јединствене стопе царине, и није обавезан за учеснике у царинском поступку (путнике) јер путник увек може, како је претходно и указано, да захтева да се царинење робе некомерцијалне природе, коју носи са собом у путничком промету, и чија вредност не прелази вредност од 3.000 евра, спроведе у редовном царинском поступку (подношењем писмене царинске декларације), по стопи која је прописана Царинском тарифом.

Овде посебно указујемо на примену споразума о слободној трговини, закључених између наше земље и ЕУ, као и великог броја других земаља које нису чланице ЕУ, у складу са којима се при спровођењу одговарајућег царинског поступка примењују повлашћене царинске стопе на робу са пореклом из тих земаља, као и да примена одговарајућег споразума о слободној трговини подразумева да роба која се декларише као роба са пореклом мора бити правилно сврстана у одговарајући тарифни број (који податак се при царинењу у тзв. „скраћеном поступку“, у путничком промету, не уноси у Обрачун дажбина-тзв. ЦПД) и да се за исту поднеси одговарајући доказ о пореклу (изјава на фактура, ЕУР 1 или други одговарајући документ који у сврху одговарајућег споразума о слободној

трговини представља доказ о пореклу). У том смислу, физичка лица-путници, која робу уносе у путничком промету и за коју захтевају спровођење царинског поступка уз примену одредаба одређеног споразума о слободној трговини, исти могу спровести искључиво у редовном поступку, уз подношење царинске декларације, уз коју су дужни да приложе и захтевани доказ о пореклу робе, у складу са одредбама конкретног споразума.

ПРИВРЕМЕНИ УВОЗ/ПОНОВНИ ИЗВОЗ РОБЕ У ПУТНИЧКОМ ПРОМЕТУ

У складу са чл. 211. Уредбе путници усмено могу декларисати личне предмете и предмете у спортске сврхе које привремено увозе у нашу земљу, а за које је у складу са чл. 369. Уредбе прописано потпуно ослобођење од плаћања увозних дажбина (роба за личне потребе, која им је потребна током путовања и предмети у спортске сврхе).

Списак предмета за личне потребе и спортске сврхе, у смислу претходно изнетог, прецизиран је Прилогом Б.6 уз Анексе Конвенције о привременом увозу (Личне ствари путника и роба увезена за спортске потребе), који се налази у прилогу овог акта.

Привремени увоз и поновни извоз личних предмета и предмета у спортске сврхе може се обавити на граничном прелазу, усменим декларисањем.

Ако се усмена декларација сматра захтевом за одобрење привременог увоза у складу са чл. 273. Уредбе, декларант подноси пратећу исправу из Прилога 27. Уредбе – Пратећа исправа уз усмену декларацију за привремени увоз (који прилог достављамо и уз овај акт), у два примерка, а један примерак оверава царински орган и враћа носиоцу одобрења.

Дакле, путник попуњава Пратећу исправу уз усмену декларацију за привремени увоз у два примерка, царински службеник исту савјује са робом, оверава потписом и печатом, један примерак враћа путнику, а други примерак задржава у евиденцији царинарнице. Приликом поновног износа робе по наведеној исправи, путник исту презентује царинском службенику како би се утврдила истоветност привремено унете робе.

Имајући у виду претходно наведено, надлежне граничне испоставе омогућиће доступност Пратеће исправе уз усмену декларацију путницима који привремено уносе робу личних предмета и предмета у спортске сврхе, уз напомену да је предметна исправа доступна и на сајту Управе царина.

Уколико путник током боравка на нашем царинском подручју жели коначно да оцарини све или део предмета за личну употребу и спортске сврхе, које је при уласку у Републику Србију пријавио да привремено уноси по Пратећој исправи уз усмену декларацију за привремени увоз, потребно је да се обрати надлежној царинарници ради спровођења царинског поступка стављања робе у слободан промет, са позивом на предметну пратећу исправу, у којем поступку ће надлежна царинарница за ту робу одобрити подношење сажете декларације, а након тога и декларације за спровођење царинског поступка стављања робе

у слободан промет. Ако је по Пратећој исправи уз усмену декларацију за привремени увоз оцарињен само део привремено унетих предмета за личне потребе и спортске сврхе, царински службеник ће на исту ставити забелешку: „Роба под редним бројем:.....оцарињена по ЈЦИ број:.....од.....године“, затим ће потписом и печатом оверити Пратећу исправу уз усмену декларацију за привремени увоз, један примерак вратити путнику ради раздужења привремено унетих ствари код граничне царинске испоставе при изласку из земље, а копију ће задржати уз ЈЦИ.

С обзиром да од почетка примене новог Царинског закона и пратећих прописа донетих на основу истог, а у односу на раније важеће царинске прописе, нема измена у начину спровођења поступка привременог извоза, уз напомену да је исти новим царинским прописима само другачије конципиран, према ставу Министарства финансија, заузетог у акту број: 483-00-00082/2019-17 од 16.07.2019. године, када се роба привремено извози са намером да се поново увезе у неизмењеном стању сходно се примењују одредбе којима је регулисан поступак привременог увоза.

У том смислу царински орган (гранична царинска испостава) поступак привременог извоза робе у путничком промету, за коју робу је предвиђена могућност усменог декларисања, може спровести на начин како је претходно објашњен и поступак привременог увоза по Пратећој исправи уз усмену декларацију за привремени увоз.

Превозна средства привремено се могу увести уз потпуно ослобођење у складу са одредбама чл. 361.-368. Уредбе, а за која је **предвиђена могућност усменог декларисања** у складу са чл. члану 211. Уредбе или другом радњом у складу са чл. 214. наведене уредбе (за моторна возила се не попуњава Пратећа исправа уз усмену декларацију за привремени увоз).

Сходно томе, страни држављани и домаћи држављани, који у иностранству имају одобрено привремено боравиште дуже од 6 месеци, могу доћи у нашу земљу са возилом регистрованим у иностранству и користити га у приватне сврхе за време док трају разлози њиховог борава у нашој земљи (годишњи одмор, посета породици и др.), након чега су дужни то возило да извезу приликом напуштања царинског подручја наше земље. Ова возила могу остати на нашој територији, са или без прекида, шест месеци за сваки период од дванаест месеци (Конвенција о привременом увозу, Прилог Ц, члан 9.). **Напомињемо да контролу управљања моторним возилима спроводе надлежне организационе јединице министарства унутрашњих послова у складу са прописима из делокруга пословања тог органа.**

Овде посебно указујемо на одредбу чл. 388. Уредбе којом је прописано ако су лични предмети, роба за спортске сврхе, превозна средства или резервни делови, прибор и опрема за превозна средства усмено декларисани, у складу са чл. 211. Уредбе (усмена декларација за привремени увоз и поновни извоз), или радњом, у складу са чл. 214. Уредбе, царински орган може, ако се ради о високом износу увозних дажбина или када постоји озбиљан ризик у смислу непоштовања неке од обавеза утврђених царинским прописима, да захтева декларацију у писаном облику.

Пример: Када путник за привремени увоз усмено декларише моторни чамац, мање вредности, царински орган ће прихватити усмену декларацију или ће се сматрати да је роба пријављена за поступак привременог увоза неком од радњи из члана 214. Уредбе.

Међутим, када путник жели усмено да декларише за привремени увоз нпр. јахту велике вредности, за коју би да се ставља у слободан промет настао висок износ увозних дажбина, царински орган у том случају одлучује у оквиру своје надлежности о примени чл. 388. Уредбе и захтева од путника подношење декларације у писаном облику ради одобрења поступка привременог увоза.

Такође, ову прилику користимо да укажемо на чињеницу да су у складу са чл. 361. Уредбе (услови за одобравање потпуног ослобођења од плаћања увозних дажбина за превозна средства) под појмом „превозна средства“, за сврхе тог члана, укључени уобичајени резервни делови, прибор и опрема уз превозно средство.

УНОС/ИЗНОС ХРАНЕ У ПУТНИЧКОМ ПРОМЕТУ

Путник са собом може уносити/износити храну у разумној количини, која упућује да се ради о количини намењеној сопственим потребама, као и чланова породице, односно потребама домаћинства, а која је фабрички упакована и са декларацијом произвођача.

Напомена: Када је реч храни животињског порекла, која се уноси у земљу, иста мора да испуњава услове из чл. 122. став 3. Закона о ветеринарству. Наиме, Одредбе наведеног члана не односе се на храну животињског порекла која чини део путничког личног пртљага намењеног личној потрошњи под условом да долази из држава из којих није забрањен увоз или транзит и да укупна маса не прелази 1 кг.

НЕКОМЕРЦИЈАЛНО КРЕТАЊЕ КУЋНИХ ЉУБИМАЦА ПРЕКО ДРЖАВНЕ ГРАНИЦЕ

Некомерцијално кретање кућних љубимаца преко државне границе врши се у складу са одредбама „Правилника о условима за некомерцијално кретање кућних љубимаца за које није потребно решење за увоз и транзит, као и о изгледу и садржини обрасца уверења (сертификата) за те пошиљке“. Некомерцијално кретање кућних љубимаца јесте свако премештање кућних љубимаца које нема за циљ продају или промену власништва кућног љубимца. При некомерцијалном кретању кућних љубимаца морају бити испуњени услови из наведеног Правилника (да их прати одговарајућа документација о здравственој исправности и др.).

Уколико физичко лице преноси (уноси/износи) преко границе, кућног љубимца у личном власништву, који припада заштићеној врсти (чији промет је регулисан одредбама CITES конвенције и националним прописима) при износу на увид мора поднети CITES

дозволу коју у ту сврху издаје министарство надлежно за заштиту животне средине, а при уносу, поред CITES дозволе за увоз коју издаје министарство надлежно за заштиту животне средине, мора имати и извозну CITES дозволу коју је издао надлежни управни орган земље из које се животиња износи.

Дозвола за прекогранични промет животиња у личном власништву користи се за вишеструки прелазак границе као увозна дозвола и извозна дозвола или потврда о поновном извозу.

Дозвола за прекогранични промет животиња у личном власништву односи се на само један примерак.

УНОС МАЛИХ КОЛИЧИНА БИЉА И БИЉНИХ ПРОИЗВОДА ЗА КОЈЕ НИЈЕ ОБАВЕЗАН ФИТОСАНИТАРНИ ПРЕГЛЕД

Сходно одредбама „Правилника о начину и условима за увоз малих количина биља, биљних производа и прописаних објеката и о одређивању малих количина за поједине врсте биља и биљних производа“, физичка лица у путничком (као и поштанском) промету могу унети мале количине биља и биљних производа, без обавезе вршења фитосанитарног прегледа, под условом да:

- су пореклом из европских земаља
- се користе у неиндустријске и некомерцијалне сврхе или да се користе за конзумацију током путовања, односно ако се уносе у количинама прописаним наведеним правилником
- нема опасности од ширења штетних организама

Чланом 4. наведеног правилника мале количине биља и биљних производа су (за које при уносу није потребно вршити фитосанитарни преглед):

1. до пет килограма плодова свежег воћа и поврћа (искључујући кртоле кромпира)
2. један букет или венац од резаног цвећа и делова биља
3. до 100 грама или до пет паковања семена цвећа и поврћа у оригиналном паковању
4. до три килограма луковица и гомоља украсног биља
5. до три собне биљке и лончанице (искључујући бонсаи)
6. до десет балконских биљака и неодрвењених украсних грмова

Уколико физичко лице преноси (уноси/износи) преко границе, за сопствене потребе, примерак угрожене и заштићене врсте флоре (чији промет је регулисан одредбама CITES конвенције и националним прописима) при износу на увид мора поднети CITES дозволу (или дозволу за извоз у виду решења за домаће врсте) коју у ту сврху издаје министарство надлежно за заштиту животне средине, а при уносу, поред CITES дозволе за увоз коју издаје министарство надлежно за заштиту животне средине, мора имати и извозну CITES дозволу коју је издао надлежни управни орган земље из које се биљка износи. За унос врста које се налазе на списковима строго заштићених и заштићених врста у Републици Србији (домаће врсте), потребна је дозвола за увоз.

УНОС/ИЗНОС ОРУЖЈА У ПУТНИЧКОМ ПРОМЕТУ

Физичка лица-путници не могу уносити/износити оружје у Републику Србију, односно из Републике Србије, осим у ситуацијама када за то поседују дозволу надлежног органа - Министарства трговине, туризма и телекомуникација, а сходно „Одлуци о одређивању робе за чији је увоз, извоз, односно транзит прописано прибављање одређених исправа“.

Без претходног прибављања дозволе од стране надлежног органа физичка лица-путници у нашу земљу могу привремено унети оружје и муницију (ловачко и спортско оружје, у одговарајућој количини) када долазе у организовани лов и то у организацији Ловачког савеза Србије или друге за то овлашћене организације у нашој земљи, као и ради учествовања на спортској манифестацији у организацији надлежног органа или организације. При уносу одговарајуће количине оружја и муниције физичка лица-путници робу усмено пријављују и презентују доказ да се роба привремено уноси у сврхе организованог лова (позивно писмо организатора лова), односно одржавања спортске манифестације (доказ о одржавању такве врсте манифестације).

Ради лакшег утврђивања истоветности робе при поновном извозу претходно привремено увезене робе из земље, детаље о роби (оружју и муницији) путник при уласку у земљу уписује у Пратећу исправу уз усмену декларацију за привремени увоз, а царински орган по предметној исправи поступа на начин како је претходно и објашњен поступак привременог увоза у путничком промету.

Без претходног прибављања дозволе од стране надлежног органа физичка лица-путници из наше земљу могу привремено изнети оружје и муницију (у одговарајућој количини) само када одлазе у организовани лов у иностранство и то у организацији Ловачког савеза неке земље у којој се лов организује или друге за то овлашћене организације у иностранству, као и ради учествовања на спортској манифестацији у организацији надлежног органа или организације у иностранству.

При износу одговарајуће количине оружја и муниције физичка лица-путници робу усмено пријављују и презентују доказ да се роба привремено износи у сврхе организованог лова у иностранству (позивно писмо организатора лова), односно одржавања спортске манифестације у иностранству (доказ о одржавању такве врсте манифестације). Ради лакшег утврђивања истоветности робе при поновном увозу у земљу, детаљи о роби (оружју и муницији), путник при изласку из земље уписује у Пратећу исправу уз усмену декларацију за привремени увоз, а царински орган по предметној исправи поступа на начин како је претходно и објашњен поступак привременог увоза у путничком промету, уз напомену да се, како је претходно и назначено, тај поступак односи и на привремени извоз робе у путничком промету.

Напомена: У поступку уноса/износа ловачког и спортског оружја у и из Републике Србије примењују се одредбе члана 33. и 34. Закона о оружју и муницији.

УНОС/ИЗНОС ЛЕКОВА ЗА ЛИЧНУ УПОТРЕБУ

Физичко лице-путник као део личног пртљага може уносити/износити лекове за личну употребу, у количини која је неопходна за уобичајену терапију и то у складу са одредбама члана 143. Закона о лековима и медицинским средствима.

Наиме, чланом 143. напред наведеног закона прописано је да приликом уноса у нашу земљу, односно износа из наше земље, лице може да носи са собом само оне количине лекова које су му потребне за личну употребу или за употребу код животиње која путује са њим, у количини која не може бити већа од шестомесечне потребе у току календарске године, а зависно од природе и дужине болести, коју има он или животиња која путује са њим. Том приликом лице је дужно да царинском органу покаже на увид одобрење надлежног министарства (које се издаје на основу мишљења изабраног лекара) за уношење, односно изношење лекова за личне потребе.

Напред наведено не примењује се у ситуацијама када лице уноси у земљу, односно износи из земље, лек за личну употребу, у количини која не може бити већа од количине која му је потребна за 15 дана.

Такође, чланом 143. наведеног закона прописано је и да у случају да лице које улази у земљу или из ње излази носи са собом лекове који садрже опојне дроге, односно психотропне супстанце, примењују се одредбе закона којим се уређују опојне дроге и психотропне супстанце.

Сходно напред наведеном, као и одредбама члана 35. и члана 52. Закона о психоактивним контролисаним супстанцама, уколико се уносе/износе лекови за уобичајену терапију, који садрже психоактивне контролисане супстанце, и уколико је њихова количина већа од једног паковања које садржи највише до 30 појединачних доза, путник је дужан да на захтев царинског радника покаже доказ о неопходности коришћења такве врсте лекова у сврху терапије (мишљење лекара, односно лекарски рецепт).

Напред наведено примењује се и ако лице уноси, односно износи лек за потребе малолетних чланова породице.

ИЗНОС ПРЕДМЕТА ОД КУЛТУРНОГ, УМЕТНИЧКОГ И ИСТОРИЈСКОГ ЗНАЧАЈА У ПУТНИЧКОМ ПРОМЕТУ

Приликом износа из наше земље предмета од културног, уметничког и историјског значаја, или ако је реч о износу културног добра, у количини која нема комерцијални карактер и намењена је сопственим потребама путника, неопходно је да путник поседује одговарајућу дозволу надлежног органа и то:

- дозволу за извоз (привремени извоз или трајни извоз) предмета од културног, уметничког и историјског значаја издаје Републички завод за заштиту споменика културе (осим за публикације) и Народна библиотека Србије (за публикације). Дозволу за извоз наведених предмета (добара) са подручја АП Војводине издаје Покрајински секретаријат за културу.

- дозволу за извоз (привремени извоз или трајни извоз) културних добара, са целе територије наше земље, издаје министарство надлежно за послове културе.

У поступку *извоза* (привременог извоза или трајног извоза) наведених предмета од стране физичких лица у путничком промету, у количини која нема комерцијални карактер, а за које поседују дозволу/решење издату по напред наведеном основу од стране надлежног органа (на начин како је напред и наведено), царински орган извршиће увид у поднету дозволу/решење, оверити га потписом и печатом (оригинал вратити странци, копију задржати ради интерне евиденције), одобрити извоз робе (привремени извоз или трајни извоз) и неће захтевати подношење извозне царинске декларације тј. спровођење редовног царинског поступка, осим уколико царински орган оцени да постоји основаност за примену чл. 218. или чл. 388. Уредбе.

ПОВРАЋАЈ ПЛАЋЕНОГ ПДВ

Актом Управе царина, број 148-П-439-02-30/2018 од 31.12.2018. године све царинарнице су обавештене да су изменама и допунама Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, број 113/17) измењене и допуњене одредбе које се односе на остваривање права на пореско ослобођење за промет добара које путници отпремају у иностранство у пртљагу који носе са собом и укидање института „рефакције ПДВ страном држављанину“, а да је новим одредбама Правилника о начину и поступку остваривања пореских ослобођења код ПДВ са правом на одбитак претходног пореза („Сл. гласник РС“, број 120/12...и 16/19) прописан начин и поступак враћања ПДВ путнику који нема пребивалиште ни боравиште у Републици Србији.

Такође, актом Управе царина број 148-П-439-02-22/2019 од 09.10.2019. године, све царинарнице су обавештене о примени Закона о изменама и допунама Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, број 72/19), односно о његовим најважнијим изменама и допунама које се односе на одредбе чл. 24. и 26. Закона, а актом Управе царина број 148-П-439-02-22/4/2019 од 12.11.2019. године, обавештене су о примени Правилника о изменама и допунама Правилника о начину и поступку остваривања пореских ослобођења са правом на одбитак претходног пореза („Сл. гласник РС“, број 80/19), односно о усклађивању одредаба истог са измењеним и допуњеним одредбама Закона о ПДВ.

Наиме, у складу са чланом 24. став 1. тачка 4) Закона о ПДВ, пореско ослобођење са правом на одбитак претходног ПДВ односи се на промет добара која путник отпрема у иностранство у личном пртљагу, за некомерцијалне сврхе, уз истовремену испуњеност прописаних следећих услова:

- да путник у Републици нема пребивалиште ни боравиште,
- да се добра отпремају пре истека три календарска месеца по истеку календарског месеца у којем је извршен промет добара,
- да је укупна вредност испоручених добара једнака или већа од 6.000 динара, укључујући и ПДВ,
- да обвезник ПДВ поседује доказе да је путник отпремио добра у иностранство.

Личним пртљагом у смислу одредаба члана 5а поменутог правилника сматра се пртљаг у којем се налазе добра намењена личној употреби путника, његовој породици или домаћинству, односно ствари намењене поклањању, а који путник отпрема са собом у иностранство без превозног средства, у сопственом превозном средству или у превозном средству возара којим се превози и путник, односно који путник отпрема у иностранство у превозном средству возара којим се не превози и путник, а које напушта царинску територију Републике Србије у време када је напушта и путник, ако је при напуштању царинске територије Републике Србије пријавио надлежном царинском органу да се његов лични пртљаг налази у том превозном средству.

Добрима за некомерцијалне сврхе сматрају се добра која је путник купио у Републици Србији за његове личне потребе, потребе његове породице или домаћинства, односно добра намењена поклањању, а која путник износи повремено из Републике Србије. Врста и количина добара не смеју бити такви да указују да је реч о добрима за комерцијалне сврхе.

Укупна вредност испоручених добара је вредност добара исказана у једном рачуну или у више рачуна истог продавца издатих у временском периоду почев од дана издавања првог рачуна закључно са истеком три календарска месеца који следе календарском месецу у којем је издат први рачун.

Пореско ослобођење не односи се на промет добара која се сматрају акцизним производима у складу са законом којим се уређују акцизе. Пребивалиштем, односно боравиштем сматра се место уписано у пасошу, личној карти или другом документу који се у складу са законом сматра идентификационом исправом у Републици.

Приликом напуштања царинске територије Републике Србије, путник даје на увид царинском органу купљена добра, као и рачун, односно рачуне и оригинал и копију Захтева путника за повраћај ПДВ.

Закон о порезу на додату вредност прописује обавезу продавца – обвезника ПДВ да на захтев страних путника издају документацију на основу које путници могу остварити повраћај ПДВ. Путнику или другом подносиоцу захтева плаћени ПДВ се враћа ако у року од 12 месеци од дана отпремања добара у иностранство достави продавцу од којег су купљена добра Захтев путника за повраћај ПДВ, на којем је царински орган потврдио да су испуњени услови за повраћај ПДВ.

Доказима да је путник отпремио добра у иностранство сматрају се:

- 1) захтев путника за повраћај ПДВ издат у складу са овим правилником;

2) рачун за испоручена добра.

За испоруку добара у Републици Србији путнику, продавац издаје рачун за испоручена добра и, на захтев путника који купује добра, попуњава и издаје захтев за повраћај ПДВ. Захтев се издаје на Обрасцу ЗПППДВ - Захтев путника за повраћај ПДВ.

ПРЕНОС ФИЗИЧКИ ПРЕНОСИВИХ СРЕДСТАВА ПЛАЋАЊА ПРЕКО ДРЖАВНЕ ГРАНИЦЕ

У поступку преноса физички преносивих средстава плаћања (динара, ефективног страног новца, чекова, хартија од вредности) примењују се одредбе Закона о девизном пословању, као и Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма. У складу са одредбама Закона о девизном пословању резиденти и нерезиденти имају следећа права и обавезе:

Нерезидент-физичко лице може:

1. слободно уносити у Републику Србију ефективни страни новац с тим што је дужан да износ већи од 10.000 евра, односно противвредност у другој страниј валути, пријави надлежном царинском органу ради добијања потврде о уносу ефективног страног новца који му том приликом издаје царински орган (потврду о уносу ефективног страног новца царински орган издаје на износ изнад 10.000 евра, односно противвредност у другој страниј валути);

2. износити из Републике Србије ефективни страни новац до износа од 10.000 евра, односно противвредност у другој страниј валути. Уколико истовремено износи у иностранство динаре и ефективни страни новац ук упан износ тих средстава не може прећи 10.000 евра, односно противвредност у другој страниј валути;

3. износити у иностранство ефективни страни новац у износу већем од 10.000 евра, односно противвредност у другој страниј валути, и то:

- на основу потврде о уносу ефективног страног новца коју му је при уласку у земљу издао надлежни царински орган – до износа назначеног у потврди; - на основу потврде банке да је новац који износи из земље подигао са свог девизног рачуна или девизне штедне књижице код банке у Републици Србији – до износа назначеног на тој потврди;

- на основу потврде мењача да је новац који износи стекао продајом динара добијених претходним коришћењем платне картице у Републици Србији – до износа назначеног на тој потврди.

Наведене потврде царински орган поништава приликом првог изласка из Републике Србије.

3. износити из Републике Србије хартије од вредности које су стечене у складу са прописима;

4. уносити/износити динаре у/из Републике Србије до динарске противвредности 10.000 евра по особи. Изузетно, динари у већем износу од динарске противвредности 10.000 евра по особи могу се уносити у Републику Србију ако су купљени код стране банке и то до износа из потврде те банке коју је дужан при уласку у Републику Србију поднети на увид царинском органу.

Резидент-физичко лице може:

1. слободно уносити у Републику Србију ефективни страни новац с тим што је дужан да износ већи од 10.000 евра, односно противвредност у другој страниј валути, пријави надлежном царинском органу;
2. износити из Републике Србије ефективни страни новац или чекове чији укупан износ не прелази 10.000 евра, односно противвредност у другој страниј валути. Уколико истовремено износи у иностранство динаре, ефективни страни новац и чекове укупан износ тих средстава не може прећи 10.000 евра, односно противвредност у другој страниј валути;
3. износити приликом исељења из Републике Србије ефективни страни новац изнад износа од 10.000 евра, односно противвредност у другој страниј валути – на основу доказа о исељењу
4. износити из Републике Србије хартије од вредности које су стечене у складу са прописима;
5. уносити/износити динаре у/из Републике Србије до динарске противвредности 10.000 евра по особи. Изузетно, динари у већем износу од динарске противвредности 10.000 евра по особи могу се уносити у Републику Србију ако су купљени код стране банке и то до износа из потврде те банке коју је дужан при уласку у Републику Србију поднети на увид царинском органу.

Унос и износ платних картица је слободан, како од стране нерезидената, тако и резидената-физичких лица.

Сходно одредбама Закона о девизном пословању непријављена средства при изласку из Републике Србије, која прелазе износ од 10.000 евра, царински орган привремено задржава и о томе сачињава Записник о привремено задржаним средствима плаћања и роби у путничком промету са иностранством. Привремено задржана средства депонују у се на одговарајући рачун који се води код Народне банке Србије, у рок у од два дана од дана од учињеног прекршаја, даљи поступак води се код надлежних органа у складу са прописима којима је регулисано вођење прекршајног поступка. Такође, поштујући одредбе Закона о спречавању прања новца, као и Правилника о пријави преноса физички преносивих средстава плаћања преко државне границе (у даљем тексту: Правилник), који Правилник је у примени почев од 01.01.2018 године, овим путем указује се на следеће:

Дужност сваког физичког лица је да приликом преласка државне границе (при уласку у земљу и при изласку из земље) пријави надлежном царинском органу физички преносива средства плаћања која том приликом преноси у износу од 10.000 евра или више у динарима или страниј валути.

Правилником су прописани облик и садржина обрасца пријаве преноса физички преносивих средстава плаћања у износу од 10.000 евра или више у динарима или страниј валути преко државне границе (у даљем тексту: Образац пријаве), начин попуњавања и подношења пријаве и начин обавештавања о обавези пријаве преноса за физичка лица која прелазе државну границу.

У смислу наведеног, пријава преноса физички преносивих средстава плаћања преко државне границе подноси се на Обрасцу пријаве, који се састоји од два идентична примерка и упутства за попуњавање Обрасца пријаве који је одштампан уз Правилник и чини његов саставни део.

С тим у вези су и следеће ситуације у смислу правилне примене Закона о спречавању прања новца и Правилника:

1. Ситуација када путник – физичко лице пријављује пренос физички преносивих средстава плаћања у износу од 10.000 евра или више у динарима или иностраној валути преко државне границе

А. Сходно чл. 3. Правилника царински службеник попуњава Образац пријаве путем рачунара, а на основу података и увида у новчана средства које му даје физичко лице које пријављује пренос физички преносивих средстава плаћања. Ако није у могућности да то учини путем рачунара, царински службеник попуњава Образац пријаве ручно. Након тога, царински службеник савјерује податке из Обрасца пријаве, врши проверу износа новчаних средстава које лице поседује, даје физичком лицу Образац пријаве на увид и потпис, а затим Образац пријаве оверава својим потписом и факсимилом, при чему један примерак задржава за потребе службе, а други примерак даје физичком лицу. Напомињемо да у овом случају царински службеник у Обрасцу пријаве, у рубрици „за службену употребу/for official use only“ заокружује опцију „не“. Подаци о пријављеном преносу физички преносивих средстава плаћања преко државне границе достављају се у року од 3 дана од тог преноса Управи за спречавање прања новца. У случају да постоје основи сумње да се у овој ситуацији ради о прању новца или финансирању тероризма надлежни царински орган дужан је да наведе и разлоге за сумњу.

Б. Такође, сходно чл. 3. Правилника, физичко лице које пријављује пренос физички преносивих средстава плаћања преко државне границе може и само да попуни Образац пријаве. У том случају, ово лице попуњава Образац пријаве великим штампаним словима на српском или енглеском језику и потписан предаје царинском службенику. Након тога, царински службеник савјерује податке из Обрасца пријаве, врши проверу износа новчаних средстава које лице поседује, а затим Образац пријаве оверава својим потписом и факсимилом, при чему један примерак задржава за потребе службе, а други примерак даје физичком лицу. Напомињемо да у овом случају царински службеник у Обрасцу пријаве, у рубрици „за службену употребу/for official use only“ заокружује опцију „не“. Подаци о пријављеном преносу физички преносивих средстава плаћања преко државне границе достављају се у року од 3 дана од тог преноса Управи за спречавање прања новца. У случају да постоје основи сумње да се у овој ситуацији ради о прању новца или финансирању тероризма надлежни царински орган дужан је да наведе и разлоге за сумњу. Посебно се указује да ће Образац пријаве, осим што ће бити доступан за попуњавање на граничним прелазима, бити постављен и на веб сајту Управе царина, те и на тај начин постати доступан за попуњавање физичким лицима која намеравају да пријаве физички преносива средства плаћања приликом преласка државне границе, а са којим ће се након предаје царинском органу поступати на начин како је и објашњено у тачки 1.Б..

2. Ситуација када путник – физичко лице не пријави пренос физички преносивих средстава плаћања у износу од 10.000 евра или више у динарима или иностраној валути преко државне границе, а надлежни царински орган приликом контроле утврди да преноси износ већи од прописаног

Уколико путник не пријави физички преносива средства плаћања која преко државне границе преноси у износу од 10.000 евра или више у динарима или иностраној валути, а надлежни царински орган приликом контроле утврди да преноси износ већи од прописаног, Образац пријаве попуниће царински службеник путем рачунара, односно ручно, ако није омогућности да то учини путем рачунара. Након тога, царински службеник савјерује податке из Обрасца пријаве, врши проверу износа новчаних средстава које лице поседује, Образац пријаве оверава својим потписом и факсимилом, при чему један примерак задржава за потребе службе, а други примерак даје физичком лицу (у овој ситуацији путник-физичко лице не потписује Образац пријаве). Напомињемо да у овом случају царински службеник у Обрасцу пријаве, у рубрици „за службену употребу/for official use only“ заокружује опцију „да“. У складу са Законом о одузетим физички преносивим средствима плаћања преко државне границе издаје се потврда. Подаци о непријављеном преносу физички преносивих средстава плаћања преко државне границе достављају се у року од 3 дана од тог преноса Управи за спречавање прања новца. У случају да постоје основи сумње да се у овој ситуацији ради о прању новца или финансирању тероризма надлежни царински орган дужан је да наведе и разлоге за сумњу.

Надлежни царински орган привремено одузима физички преносива средства плаћања која нису пријављена, као и када оцени да постоји основана сумња да су та средства, без обзира на њихов износ, у вези са прањем новца или финансирањем тероризма.

Почев од 01.01.2020. године, надлежни царински орган је дужан да привремено одузета средства плаћања у иностраној валути депонује на рачун Народне банке Србије или у оставу код Народне банке Србије, а динаре - на рачун Народне банке Србије у року од два радна дана од дана њиховог одузимања. О одузетим физички преносивим средствима плаћања издаје се потврда.“

3. Пренос физички преносивих средстава плаћања у износу нижем од 10.000 евра у динарима или иностраној валути преко државне границе ако постоје основи сумње да се ради о прању новца или финансирању тероризма

Сходно Закону, уколико надлежни царински орган установи да физичко лице преноси преко државне границе физички преносива средства плаћања у износу нижем од 10.000 евра у динарима или иностраној валути ако постоје основи сумње да се ради о прању новца или финансирању тероризма, Образац пријаве попуњава царински службеник путем рачунара, односно ручно, ако није омогућности да то учини путем рачунара. Након тога, царински службеник савјерује податке из Обрасца пријаве, врши проверу износа новчаних средстава које лице поседује, Образац пријаве оверава својим потписом и факсимилом, при чему један примерак задржава за потребе службе, а други примерак даје физичком лицу (у овој ситуацији путник-физичко лице не потписује Образац пријаве). Напомињемо да у овом случају царински службеник у Обрасцу пријаве, у рубрици „за службену употребу/for official use only“ заокружује опцију „да“. У складу са Законом о одузетим физички

преносивим средствима плаћања преко државне границе издаје се потврда. Подаци о преносу физички преносивих средстава плаћања преко државне границе у износу нижем од 10.000 евра у динарима или страном валути ако постоје основи сумње да се ради о прању новца или финансирању тероризма, достављају се у року од 3 дана од тог преноса Управи за спречавање прања новца. Надлежни царински орган привремено одузима физички преносива средства плаћања која нису пријављена, као и када оцени да постоји основана сумња да су та средства, без обзира на њихов износ, у вези са прањем новца или финансирањем тероризма.

Почев од 01.01.2020. године, надлежни царински орган је дужан да привремено одузета средства плаћања у страном валути депонује на рачун Народне банке Србије или у оставу код Народне банке Србије, а динаре - на рачун Народне банке Србије у року од два радна дана од дана њиховог одузимања. О одузетим физички преносивим средствима плаћања издаје се потврда.“

Скрећемо пажњу да се Образац пријаве, у свакој од напред наведених ситуација, попуњава у два примерка, на начин како је и објашњено у упутству за попуњавање истог (упутство – „Опште информације-General information“, штампано је уз Образац пријаве).

12. ПУТНИЧКИ ПРОМЕТ СА АПКМ

На царински поступак у промету са АПКМ (укључујући и царински поступак у путничком промету), у складу са одредбама Уредбе о посебним условима за вршење промета робе са Аутономном покрајином Косово и Метохија за време резолуције Савета безбедности ОУН број 1244, сходно се примењују и одредбе спољнотрговинских, девизних и пореских прописа.

Информације о поступку који царински орган спроводи у путничком промету ажуриране су на дан 27.12.2019. године.